اداره سلامت میانسالان
دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس

هفته ملی سلامت مردان ایرانی (سما) ۷-۱ اسفند ماه ۱۴۰۰

"مشارکت مردان ،واکسیناسیون حداکثری(کرونا)،محافظت جمعی "

چهارشنبه ۴ اسفند : مولفه های اجتماعی مرتبط با سلامت مردان

SDH:Social Determinants of Health

در دنیای امروز دیدگاه های سلامت چشم اندازی وسیع تر پیدا کرده و به عوامل تعیین کننده غیر طبی سلامت توجه ویژه ای شده است . هر یک از این تعیین کننده ها به خودی خود و یا از طریق تاثیر بر یکدیگر وضعیت سلامتی را به شدت تحت تاثیر قرار می دهند و سبب بروز بی عدالتی هایی در وضعیت سلامت می گردند.

اگرچه مراقبت های پزشکی می توانند باعث طول عمر و یا بهبودی از یک بیماری جدی شوند ولی آن چیزی که برای سلامت جمعیت مهم است، شرایط اجتماعی، اقتصادی است که باعث می شود مردم بیمار شوند و یا نیاز به مراقبت پزشکی پیداکنند. بدین معنا که تعیین کننده های اجتماعی سلامت (Social Determinants of Helth) مانند میزان درآمد، سطح تحصیلات ،جنسیت ، شغل، تغذیه، طبقه اجتماعی بسیار بیشتر از عواملی مانند عوامل بیولوژیک سبب ابتلا به بیماری ها می شوند و در سلامت انسان نقش به سزایی دارند واگر نادیده گرفته شوند رسیدن به اهداف سلامتی و برقراری عدالت در سلامت را محال می نمایند.مسائل اجتماعی و مشکلاتی نظیر فقر، بیکاری و بی سوادی، قطعا به عنوان مشکل در تمام کشورهای دنیا با ابعاد متفاوتی وجود دارند و مسلما این خواست تمام دولت هاست که بتوانند راهکاری مناسب برای رفع موانع و ایجاد رفاه ، امنیت و سلامت مردم خویش پیداکنند.

اکثریت قریب به اتفاق نابرابری ها در سلامت، قابل اجتناب بوده و کاهش این بی عدالتی ها بستگی به توجه جدی به علل اجتماعی زمینه ای آن دارد .

در تعریف جدید سازمان جهانی بهداشت سلامت به رفاه کامل جسمی، روانی و اجتماعی گفته می شود بر این اساس، عوامل اجتماعی تعیین کننده سلامت به شرایط اجتماعی که انسان ها در طول چرخه حیاتشان در آن زندگی و کار می کنند توجه دارد.

شواهد دلالت از آن دارد که اکثر بار بیماری ها و نابرابری های بهداشت و سلامت ناشی از عوامل اجتماعی است. می توان گفت ترکیب ناهمگونی از سیاست ها، مسایل اقتصادی و سیاسی در مقیاس وسیع مسئولیت این پدیده را به عهده داشته و منجر می شوند تا عده کثیری از مردم از سلامت مناسب برخوردار نباشند.

برخی از عوامل اجتماعی موثر بر سلامت عبارتند از:

۱- محل اقامت)تفاوت بین شهر و روستا، گروه های منطقه ای، پایتخت در مقابل سایر مناطق(و بخش های دیگر شهرها

۲-نژاد

۳-شغل و آسیب پذیری های درآمدی

۴-جنسیت که اغلب نشان دهنده آسیب پذیری های ناشی از قوانین و هنجارهای مرتبط با جنسیت می باشد

۵-فرهنگ و ارزش ها

۶- تحصیلات

۷-وضعیت اقتصادی و اجتماعی

۸- سرمایه اجتماعی

مولفه های سلامت مردان نیز مجموعه پیچیده ای از عوامل متنوع ذکرشده دربالا و نیز قومیت، طبقه اجتماعی اقتصادی، درآمد ،سن، جهت گیری جنسیتی، وضعیت مهاجرت وویژگی های جغرافیایی است.

یافته های به دست آمده از یک مطالعۀ کیفی نشان میدهد که دغدغه های اقتصادی، مسائل خانوادگی، فقدان تأمین اجتماعی ودغدغه های ناشی از مدیریت کلان از جمله عوامل بازدارندۀ فکری مهم در اولویت دهی به سلامت در مردان ایرانی به حساب می آید .به علاوه، وضـعیت اجتماعی، شرایط سخت اشتغال، مشکلات اقتصادی ،روشهای مقابله با استرس،عقیده به قدرت مردانگی ،نژادپرستی، ناآگـاهی و برخی عقاید مذهبی خاص از جمله عوامل مؤثر بر ترجیح بندی مردان در خصوص بهره مندی از خدمات سلامت دانسته شده اند در تحقیق دیگری نشان داده شد که افراد شاغل از سلامت بیشتری برخوردارند و از دست دادن شغل از طریق کاهش انگیزه های فردی، باعث کاهش سلامتی و حتی بالا رفتن میـزان مرگ ومیر می شود.

تناسب نداشتن میزان درآمد بـا سطح تحصیلات و تخـصص از دیگر عوامل دغدغه ساز مردان است که به شدت بر روی اولویت بندی سلامت در ذهن آنها تأثیر می گذارد . رضـایت شـغلی رابطۀ تنگاتنگ و مستقیمی با میزان سلامت افراد دارد و بر همین اصل، کسانی که از شغل خود راضی نیستند، معمولاً چون برای پیگیری سلامت خود انگیزۀ کمتری دارند، از میـزان سـلامت کمتری برخوردارند.

تأمین اجتماعی در آینده ، ناکـافی بـودن حمایتهای اجتماعی، موقعیت بد مالی، و اثرات سـوءناشی از آن نیز از عواملی هستند که پرداختن به مقولۀ سلامت را تحت تأثیر قرار می دهند پژوهش های مرتبط نشان داده اند که مـردان نـسبت بـه زنـان در سبک زندگی خود روشهای نادرست تری دارند، به بیماریهای خود کمتر اهمیت میدهند، اغلب علایم هشداردهنده را نادیده می گیرند و دیرتر به مراکز درمانی مراجعه می کنند .

توجه ویژه به برخی مؤلفه های اجتماعی سلامت مردان دراین هفته می تواند موجب توجه بیشتر مرد ان به موضوع سلامتی وخودمراقبتی گردد.